

Sygn. akt V **GC 389/20** upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Stella Czołgowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Joanna Kaczanowska

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2021 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa F. S. (1) i P. Ł.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powodów F. S. (1) i P. Ł. kwotę 8.592 zł (osiem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt dwa złote) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2019 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza o pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.012,61 zł (trzy tysiące dwanaście złotych sześćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

n. akt V GC 389/20upr

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 11 maja 2021 r.

Powodowie F. S. (2) i P. Ł. domagali się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. solidarnie kwoty 10.100 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2019 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazano, że dochodzona kwota wiąże się ze szkodą będącą następstwem kolizji, którą wyrządził bezpośrednio poszkodowanemu sprawca korzystający z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wykupionej u pozwanego towarzystwa ubezpieczeń. Powodowie nabyli wierzytelność od poszkodowanego na podstawie umowy cesji. Żądanie pozwu stanowi różnicę pomiędzy kwotą za wynajem pojazdu zastępczego z faktury VAT, a sumą wypłaconą dotychczas przez ubezpieczyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Wskazał, że wypłacił powodom kwotę 6.457,50 zł, a w pozostałym zakresie kwestionuje roszczenie. Pozwany uznał za zasadne 15 dni najmu oraz stawkę w wysokości 350 zł netto. Zdaniem pozwanego najem był zasadny do dnia 11 kwietnia 2019 r., kiedy to upłynęło 7 dni od momentu poinformowania poszkodowanego o szkodzie całkowitej, jej wysokości oraz możliwości sprzedaży wraku. Również fakt, że poszkodowany naprawił pojazd wskazuje w ocenie pozwanego, iż dłuższy okres najmu

nie był zasadny. Pozwany podkreślał ponadto, że oferował poszkodowanemu najem w wypożyczalni partnerskiej. Wskazał też, że zastosowana przez powodów stawka znacznie przekraczała przeciętne stawki rynkowe najmu pojazdów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 marca 2019 roku miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki F. (...) o numerze rej. (...), którego właścicielem był Z. S.. Sprawca zdarzenia posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń. Poszkodowany zgłosił szkodę w dniu jej wystąpienia. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i prowadził postępowania likwidacyjne pod numerem (...).

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód: zgłoszenie szkody w pojeździe w aktach szkody na płycie CD – k. 41; zeznania świadka Z. S. złożone na rozprawie w dniu 22 lipca 2020 r. od 00:01:01 do 00:35:41 nagrania – k. 64-65)

W piśmie z dnia 22 marca 2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego o możliwości najmu pojazdu zastępczego z wypożyczalni współpracującej z (...). Zaproponował skorzystanie z oferty (...) sp. z o.o. sp.k. i podał numer telefonu oraz adres email. Wskazał, że skorzystanie z oferty nie jest obowiązkowe, jednak w razie wynajęcia pojazdu zastępczego we własnym zakresie koszt wynajmu zostanie uznany do wysokości stawki 69,11 zł netto za dobę.

Poszkodowany jest osobą niepełnosprawną, z porażeniem kończyn dolnych. Używał pojazdu marki F. do dojazdów do pracy, na rehabilitację i w sprawach życia codziennego. Samochód ten był dostosowany w ten sposób, by kierowca mógł operować gazem i hamulcem rękoma. Pozwany nie zaoferował mu najmu pojazdu przystosowanego dla osoby z niepełnosprawnością. W rozmowie telefonicznej pracownica pozwanego poinformowała poszkodowanego, że wypożyczalnie współpracujące nie posiadają samochodów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: pismo z 22 marca 2019 r. w aktach szkody na płycie CD – k. 41; oświadczenia poszkodowanego – k. 6v-7; zeznania świadka Z. S. złożone na rozprawie w dniu 22 lipca 2020 r. od 00:01:01 do 00:35:41 nagrania – k. 64-65)

W kolejnych dniach poszkodowany poszukiwał przez Internet wypożyczalni, która oferowała by samochód przystosowany do jego potrzeb. Jedynie powodowie zaoferowali odpowiedni pojazd, który był dostępny w krótkim terminie. W dniu 27 marca 2019 roku poszkodowany zawarł z powodami umowę najmu, której przedmiotem był najem pojazdu zastępczego marki S. (...) po stawce 600 zł netto za dobę.

(dowód: umowa najmu – k. 7v; zeznania świadka Z. S. złożone na rozprawie w dniu 22 lipca 2020 r. od 00:01:01 do 00:35:41 nagrania – k. 64-65)

Pismem z dnia 4 kwietnia 2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego, że oszacowany koszt naprawy pojazdu wynosi 11.988,12 złotych i przewyższa wartość rynkową pojazdu, co oznacza, że szkoda zostanie rozliczona jako całkowita. Zaproponowano poszkodowanemu odkupienie pozostałości pojazdu za kwotę 1.800 zł.

(dowód: pismo z dnia 4 kwietnia 2019 r. w aktach szkody na płycie CD – k. 41)

Pozwany przyznał poszkodowanemu odszkodowanie z tytułu zniszczenia pojazdu w kwocie 6.600 zł i wypłacił tę sumę w dniu 5 kwietnia 2019 r. Poszkodowany nie był usatysfakcjonowany wysokością odszkodowania i prowadził z pozwanym negocjacje, które zakończyły się zawarciem ugody i dopłatą 1.500 zł w dniu 23 kwietnia 2019 r.

W trakcie negocjacji z ubezpieczycielem poszkodowany zlecił naprawę uszkodzonego pojazdu zaufanemu mechanikowi. Naprawa trwała do 12 maja 2019 r.

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód: potwierdzenia przelewu – k. 9-9v; ugoda w aktach szkody na płycie CD – k. 41; zeznania świadka Z. S. złożone na rozprawie w dniu 22 lipca 2020 r. od 00:01:01 do 00:35:41 nagrania – k. 64-65)

Poszkodowany najmował samochód zastępczy przez okres od 27 marca 2019 r. do 12 maja 2019 r. Z tego tytułu powodowie wystawili poszkodowanemu w dniu 24 maja 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 25.830 zł brutto – za 35 dni najmu.

(dowód: potwierdzenie zwrotu pojazdu – k. 8, faktura VAT – k. 8v)

W dniu 24 maja 2019 roku poszkodowany zawarł z powodami umowę cesji wierzytelności, której przedmiotem była wierzytelność przysługująca poszkodowanemu z tytułu faktury VAT za najem pojazdu zastępczego względem Towarzystwa (...). Pismem datowanym na dzień 27 maja 2019 roku powodowie poinformowali pozwanego o przelewie wierzytelności, a także wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 25.830 zł.

(dowód: pismo z dnia 27 maja 2019 roku – k. 6; umowa cesji – k. 15)

Decyzją z dnia 18 czerwca 2019 roku pozwany przyznał odszkodowanie w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 1.291,50 zł brutto weryfikując stawkę wynikającą z faktury VAT do stawki dobowej za najem w wysokości 70 zł netto oraz limitując czas najmu do 15 dni. Pismem z dnia 27 czerwca 2019 roku powodowie reklamowali powyższą decyzję. Pozwany po ponownej analizie sprawy decyzją z dnia 19 lipca 2019 r. przyznał dopłatę w wysokości 5.184 zł – uznał za zasadną stawkę najmu wynoszącą 350 zł netto. Łącznie pozwany wypłacił kwotę 6.475,50 zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

(dowód: decyzja z dnia 18 czerwca 2019 roku – k. 10-10v; przedsądowe wezwanie do zapłaty / reklamacja – k. 11-13v, decyzja z dnia 19 lipca 2019 r. – k. 14-14v)

W okresie od marca do maja 2019 r. znikoma ilość wypożyczalni na terenie Polski oferowała wynajem pojazdów przystosowanych dla kierowców niepełnosprawnych z porażeniem kończyn dolnych. W ogóle nie występowały dostosowane pojazdy klasy B, a jedynie samochody klas wyższych. Dzienna stawka najmu takich pojazdów przy uwzględnieniu wynajmu na okres 35 dni w okresie od marca do maja 2019 r. na rynku ogólnopolskim zawierała się w przedziale od 100 do 200 zł netto. W okresie od 27 marca do 30 kwietnia 2019 r. jedynie (...) sp. z o.o. dysponowała samochodem dostosowanym dla osób niepełnosprawnych z porażeniem kończyn dolnych i był on dostępny dla potencjalnych klientów. Wypożyczalnia ta oferowała ten pojazd po stawce dobowej 121,19 zł netto.

(dowód: opinia biegłego – k. 70-73; pisemna opinia uzupełniająca – k. 114-115; ustna opinia uzupełniająca na rozprawie w dniu 12 stycznia 2021 r. od 00:01:44 do 00:06:19 nagrania; pisma wypożyczalni – k. 146, 152, 155)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów prywatnych, przedłożonych przez strony w toku postępowania, akt szkody oraz nagrania zgłoszenia szkody na płycie CD, zeznań świadka Z. S., a nadto w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, wyceny pojazdów samochodowych i kosztów napraw – Ł. W. wraz z jego opiniami uzupełniającymi.

Sporządzoną w niniejszej sprawie opinię biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej i wyceny pojazdów Ł. W. Sąd uznał za rzetelną i fachową. Biegły po dokonaniu analizy zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz rynku krajowego, wydał jednoznaczną w swych wnioskach i spójną opinię. Sąd uznał zatem, że opinia biegłego Ł. W. wraz z jego opinią uzupełniającą w sposób wiarygodny określa wysokość występujących na rynku stawek najmu pojazdów przystosowanych dla osób z niepełnosprawnością. Opinię biegłego kwestionowała jednak strona powodowa, wskazując, że jest ona powierzchowna. Powód zarzucił biegłemu brak szczegółowych ustaleń co do dostosowania oferowanych samochodów do dysfunkcji poszkodowanego. Poza tym wskazał na trudności w wyszukaniu ofert wypożyczalni ujętych w opinii za pomocą Internetu, powoływał się przy tym na własne ustalenia dokonane mailowo z wypożyczalniami wskazanymi przez biegłego. Biegły skutecznie odparł jednak zarzuty powoda w pisemnej opinii uzupełniającej. Podkreślił w niej, że ustalone przez niego dane odpowiadały tezie dowodowej, która wyraźnie określała rodzaj niepełnosprawności poszkodowanego oraz warunki najmu. Biegły trafnie wskazał również, że powód

skierował do wyszukanych przez biegłego wypożyczalni zapytania dotyczące bieżącego okresu, tymczasem należało mieć na uwadze okres od marca do maja 2019 r. Powód nadal jednak kwestionował opinię biegłego i wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego. Sąd wezwał jednak biegłego na termin rozprawy celem odebrania ustnej opinii uzupełniającej. Strona powodowa miała możliwość zadawania pytań biegłemu, który udzielił wyczerpujących odpowiedzi. Biegły wskazał jednak, że podczas pracy nad opinią miał trudności z uzyskaniem kompletnych informacji od podmiotów oferujących samochody zastępcze. W szczególności odmówiły one podania, czy dysponowały odpowiednimi pojazdami w okresie marca i kwietnia 2019 r. Mając powyższe na uwadze Sąd zwrócił się do wypożyczalni o informację co do dostępności pojazdów w newralgicznym okresie. Ustalono, że tylko przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. dysponowało w tym czasie samochodem dostosowanym dla osób niepełnosprawnych z porażeniem kończyn dolnych i był on dostępny dla potencjalnych klientów.

Pomimo tych dodatkowych ustaleń powód nadal podtrzymywał wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Sąd jednak oddalił ten wniosek postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 5 maja 2021 r. Sąd w niniejszym składzie podziela utrwaloną w judykaturze linię orzecniczą, w myśl której niezadowolenie strony z dotychczasowej opinii nie może powodować samo przez się uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych. Skoro złożona w sprawie opinia jest logiczna, należycie uzasadniona i oparta na zgromadzonej dokumentacji, to fakt kwestionowania tej opinii przez strony nie może być podstawą do powoływania kolejnego biegłego sądowego. Nadto po uzyskaniu dodatkowych informacji przez Sąd wszystkie kwestie istotne dla rozstrzygnięcia zostały już ustalone i nie było potrzeby dopuszczania w tym zakresie dodatkowych dowodów. Jest oczywiste, że opinia o treści sprzecznej z twierdzeniami danej strony w procesie, nigdy nie będzie satysfakcjonująca dla tej strony. Zdaniem Sądu, nie jest to jednak jeszcze podstawa do tego, aby w każdym przypadku dopuszczać kolejne opinie biegłych. W innym wypadku bowiem Sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowalająca, co jest niedopuszczalne. W ocenie Sądu nie wystąpiła w niniejszej sprawie potrzeba dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa 443/16, LEX nr 2310532; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa 902/15, LEX nr 2009551).

W niniejszej sprawie bezsporny między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 21 marca 2019 roku, wskutek którego został uszkodzony pojazd marki F. (...). Nie było wątpliwości, że samochód ten był specjalnie przystosowany do potrzeb poszkodowanego, który – w związku z posiadaną niepełnosprawnością – do prowadzenia samochodu używał wyłącznie rąk. Ponadto pozwany uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił łączną kwotę 6.475,50 zł brutto tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Spór w tym procesie skupiał się na kwestii wysokości odszkodowania należnego stronie powodowej z tytułu najęcia przez poszkodowanego pojazdu zastępczego. Dotyczyło to zarówno zagadnienia zasadności okresu najmu, jak również ustalenia wysokości stawki mieszczącej się w ramach obowiązku naprawienia szkody. Powód wskazywał, że ustalona w umowie stawka w kwocie 600 zł netto za dobę jest stawką rynkową. Pozwany natomiast twierdził, że powinna być ona obniżona do wysokości 350 zł netto za dobę. Ponadto dowodził, że za konieczny i celowy czas najmu powinien zostać uznany okres tylko 15, a nie 35 dni, czego domagał się powód.

Przechodząc do rozważań prawnych, zgodnie z art. 822 § 1 i 2 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Przepisy kodeksu cywilnego (art. 361-363 k.c.) precyzują, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone. W sytuacji gdy poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Ponadto w myśl art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. z dnia 9 lutego 2018 r. – Dz.U. z 2018 r. poz. 473) poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Jak stanowi art. 34 wyżej wskazanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego, obejmuje także celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Nie wszystkie jednak wydatki, pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym, mogą być refundowane, jako że istnieje obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów, wynikający z art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i 826 § 1 k.c. Na dłużniku ciąży w związku z tym powinność zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Za celowe i ekonomicznie uzasadnione mogą być zatem – co do zasady – uznane wydatki poniesione na najęcie pojazdu zastępczego tego samego typu co uszkodzony poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita) (zob. uchwała SN(7) z 17.11.2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012, nr 3, poz. 28; uchwała SN z 22.11.2013 r., III CZP 76/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 85).

Jeśli chodzi o uzasadniony okres najmu, to pozwanemu nie udało się wykazać zasadności swojego stanowiska co do skrócenia celowego czasu korzystania z pojazdu zastępczego do 15 dni. Zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu, to na nim spoczywał obowiązek wykazania okoliczności uzasadniających weryfikację czasu najmu. Ten, kto występuje z roszczeniem powołując się na przysługujące mu prawo obowiązany jest udowodnić okoliczności uzasadniające to żądanie, a ten, kto odmawia uczynienia zadość temu żądaniu musi udowodnić fakty wskazujące na to, że takie uprawnienie żądającemu nie przysługuje (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 3 czerwca 2009 r., I ACa 444/09, LEX nr 799912). Nie ulega wątpliwości, że powód obowiązany był do wykazania wysokości szkody, a pozwany do udowodnienia zasadności jej obniżenia.

Wskazać należy, że choć poszkodowany najmował pojazd przez okres 42 dni, to powód żądał odszkodowania wyłącznie za czas 35 dni. Pozwany uznał jednak, że okres uzasadnionego najmu kończył się po 7 dniach od przekazania poszkodowanemu informacji o rozliczeniu szkody jako całkowitej, co miało miejsce 4 kwietnia 2019 r., a więc wynosił łącznie 15 dni. Zdaniem Sądu, należało jednak uznać, iż uzasadniony był okres najmu samochodu zastępczego przez czas dłuższy niż tylko do 7 dnia po poinformowaniu poszkodowanego o uznaniu szkody za całkowitą i przekazania mu oferty zakupu uszkodzonego pojazdu. Nie sposób zgodzić się z pozwanym, że w tym okresie poszkodowany mógł nabyć inny samochód. Uzyskanie powyższej informacji od ubezpieczyciela było dla poszkodowanego bez znaczenia, jeśli nie szła za tym wypłata odszkodowania. Celem odszkodowania w pieniądzu jest przecież rekompensata szkody w majątku poszkodowanego, która umożliwia przywrócenie ekonomicznej równowagi zaburzonej zdarzeniem, które wywołało szkodę. Kluczowe znaczenie ma więc wypłata odszkodowania, a nie oświadczenia, które ją poprzedzają. To zapłata odszkodowania niweluje skutki szkody i zmienia zasadniczo stan faktyczny, powodując, że najem samochodu, który ma zastąpić uszkodzony, przestaje mieścić się w granicach adekwatnych następstw szkody.

Niebagatelne znaczenie miał zatem moment wypłaty odszkodowania i to w kwocie wynegocjowanej przez poszkodowanego. Początkowo bowiem ubezpieczyciel wypłacił 6.600 zł w dniu 5 kwietnia 2019 r. Poszkodowany nie był jednak usatysfakcjonowany wysokością odszkodowania i prowadził z pozwanym negocjacje, które zakończyły się zawarciem ugody i dopłatą 1.500 zł w dniu 23 kwietnia 2019 r. Trzeba jednak mieć na względzie, że data wypłacenia

odszkodowania nie stanowi każdorazowo granicy zasadnego okresu najmu. W świetle zasad doświadczenia życiowego, nabycie nowego pojazdu wymaga bowiem podjęcia określonych czynności organizacyjnych przy uwzględnieniu obowiązku poszkodowanego podejmowania czynności zmierzających do zapobieżenia zwiększaniu rozmiaru szkody. Nie zrywa adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem szkodzącym a kosztami poniesionymi na najem pojazdu zastępczego przy tzw. szkodzie całkowitej wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela obejmującego różnicę w wartości uszkodzonego pojazdu sprzed i po wypadku, jeżeli nastąpiła ona zanim nastąpił upływ czasu niezbędnego do nabycia przez poszkodowanego nowego pojazdu (por. uchwała SN z 22.11.2013 r., III CZP 76/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 85). W niniejszej sprawie należało mieć na względzie, że uszkodzony samochód był przystosowany do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Ewentualne nabycie nowego pojazdu musiało więc zostać poprzedzone ustaleniami co do możliwości jego specjalistycznej adaptacji.

Zdaniem Sądu zatem uzasadniona długość najmu samochodu zastępczego rozciągała się na okres 7 dni po wypłacie odszkodowania w ostatecznej wysokości, tj. do dnia 30 kwietnia 2019 r. Celowy i ekonomicznie uzasadniony czas najmu trwał więc 35 dni – zgodnie ze stanowiskiem powoda. Tylko na marginesie wskazać należy, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostawała decyzja poszkodowanego, który postanowił dokonać naprawy uszkodzonego pojazdu. Trzeba bowiem zauważyć, że naprawa samochodu trwała jeszcze dłużej niż ustalony przez Sąd zasadny okres najmu. Ustalenie ekonomicznie uzasadnionego czasu najmu odbywało się więc w oparciu o wypracowane przez judykaturę zasady mające zastosowanie w obliczu wystąpienia tzw. szkody całkowitej.

Przechodząc do kwestii stawki dobowej najmu, to należy zauważyć, iż powód zastosował wysoką *prima facie* kwotę 600 zł netto za każdy dzień wynajmowania pojazdu. Powód twierdził jednak, że jest to średnia stawka rynkowa w przypadku pojazdów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozwany temu zaprzeczył, wskazując na rażące wygórowanie stawki. Wypada więc zauważyć, że dopuszczony przez Sąd dowód z opinii biegłego sądowego potwierdził co do zasady stanowisko strony pozwanej – powodowi nie udało się zatem wykazać, że stosowana przezeń stawka to średnia cena rynkowa tego typu usług. Zgodnie z ustaleniami biegłego koszt najmu pojazdów przystosowanych dla osób z niepełnosprawnych z porażeniem kończyn dolnych wynosi średnio 100-200 zł netto. Należy jednak zasygnalizować, co również zostało ustalone przez biegłego, że oferta wynajmu samochodów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych jest nad wyraz uboga. Biegły wskazał nawet, że ten rodzaj działalności stanowi „niszową” branżę, a wypożyczalnie dysponujące takimi pojazdami są rozsiane po całej Polsce. Również z zeznań świadka wynikało, że miał on trudności z wyszukaniem przedsiębiorstwa, które mogłoby mu wynająć potrzebny pojazd. Wskazać też należy, że Sąd ustalił, iż spośród 3 wypożyczalni wyszukanych przez biegłego, które oferują wynajem takich specjalistycznych samochodów, tylko jeden podmiot mógł zaoferować taki pojazd w marcu i kwietniu 2019 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie miał wątpliwości, że powód zastosował stawkę wykraczającą poza realia rynkowe. Jednocześnie jednak Sąd nie znalazł podstaw do obniżenia odszkodowania do kwoty 121,19 zł netto, za jaką możliwy był najem pojazdu w spółce (...). Niewątpliwie bowiem wyszukanie tej jednej konkretnej oferty mogło wiązać się dla poszkodowanego ze znacznymi utrudnieniami, tym bardziej, że potrzebował pojazdu bezzwłocznie. Stąd w ocenie Sądu zasadne było przychylenie się do stanowiska pozwanego towarzystwa ubezpieczeń, które ostatecznie przyjęło jako uzasadnioną ekonomicznie stawkę najmu na poziomie 350 zł netto dziennie. Na marginesie wypada odnotować, że nie zasługiwały na uwzględnienie twierdzenia pozwanego co do złożenia poszkodowanemu propozycji najmu pojazdu w wypożyczalni partnerskiej. Z zeznań świadka wynikało bowiem, iż pozwany wycofał się z tej oferty, kiedy dowiedział się, że poszkodowany potrzebuje samochodu przystosowanego dla potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Mając na względzie powyższe rozważania, Sąd przyjął, że wysokość celowych i ekonomicznie uzasadnionych wydatków na najem pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie równa się iloczynowi 35 dni i stawki dobowej wynoszącej 350 zł netto (430,50 zł brutto), a więc wynosi 15.067,50 zł brutto. Kwota ta stanowi równocześnie wartość szkody, podlegającej odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego towarzystwa ubezpieczeń. W związku z tym, że pozwany wypłacił już poszkodowanemu kwotę 6.475,50 zł, należna powodowi kwota wynosi 8.592 zł. Z tego względu Sąd uznał powództwo za zasadne w części i na podstawie art. 19 ust. 1, art. 34 ust. 1, art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze

Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 822 § 1 k.c. i art. 361 i 362 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powodów F. S. (1) i P. Ł. solidarnie kwotę 8.592 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2019 roku do dnia zapłaty – jak w pkt I sentencji wyroku. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek wydano w oparciu o art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Przepis art. 481 § 1 k.c. stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z kolei przepis art. 14 ust. 1 ww. ustawy mówi, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie pozwany został poinformowany o szkodzie w zakresie kosztu najmu pojazdu zastępczego pismem datowanym na dzień 27 maja 2019 r. Pierwszą decyzję w tym zakresie ubezpieczyciel wydał w dniu 18 czerwca 2019 r. Żądanie zasądzenia odsetek od dnia 19 lipca 2019 r. było więc z pewnością uzasadnione, czego zresztą pozwany nie kwestionował.

W przedmiocie kosztów postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. zdanie pierwsze, które stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie do niezbędnych kosztów postępowania poniesionych przez powoda, wynoszących w sumie 3.864,90 zł, należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł, ustalone zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłatę sądową od pozwu w kwocie 750 zł oraz wynagrodzenie biegłego w łącznej kwocie 1.297,90 zł. Z kolei pozwany poniósł koszty na które składały się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (ustalone jw.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Łączne koszty po stronie pozwanego wyniosły więc 1.817 zł. Powód wygrał sprawę w 85 %, a zatem należał mu się zwrot kosztów od pozwanego w kwocie 3.285,16 zł. Z kolei pozwany, jako wygrywający sprawę w 15 %, powinien otrzymać od powoda kwotę 272,55 zł. Po wzajemnym potrąceniu kosztów, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.012,61 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

Sędzia Stella Czołgowska

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować w kontrolce uzasadnień,
- 2) Odpis postanowienia doręczyć ,
- 3) Przedłożyć z wpływem lub po 21 dniach od doręczenia.
- 4) Projekt sporządzony przez asystenta

Sędzia Stella Czołgowska